

NATUUR EN MUZIEK IN GEDICHTEN EN VERHALEN

Amsterdam, november 2024

Colofon

Berg Literair Tijdschrift (nr. 1).

Samenstelling, redactie en vormgeving (voor het laatste, dank aan Rick van Eeden): Sabine van den Berg.

Afbeelding omslag: eigen foto.

Gedichten en verhalen: diverse dichters en schrijvers. Het copyright van de afzonderlijke gedichten en verhalen berust bij de auteurs.

ISSN: 22109900.

Copyright 2024 Stichting Poesia Amsterdam. Deze uitgave mag niet verveelvuldigd worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Over de maker: Sabine van den Berg (Leiden, 1972) studeerde af in Italiaanse taal- en letterkunde en voltooide daarna de pabo-opleiding, de tweedegraads docentenopleiding Nederlands en de eerstegraads docentenopleiding Italiaans. Vervolgens rondde zij in 2020 de eerstegraads docentenopleiding Nederlands af aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Sabine werkte twintig jaar als freelance journalist voor de kunstredacties van onder meer Leidsch Dagblad, Spits en Algemeen Dagblad. Ze woont in Amsterdam en werkt daar in het middelbaar onderwijs.

Voor meer informatie: www.taalbureauvandenberg.nl

Voorwoord

Stichting Poesia Amsterdam gaf tussen 2012 en 2020 een literair tijdschrift uit (getiteld Literair Tijdschrift Poesia); hiervan verschenen dertien nummers. De stichting wilde op die manier een podium vormen voor literair talent, vanaf zestien jaar, dat schreef in het Nederlands en eventueel in het Engels.

Nu, vier jaar later, ligt er weer een gloednieuwe uitgave voor u, met als titel: Berg Literair Tijdschrift. Dit tijdschrift zal in de toekomst incidenteel verschijnen. Het thema voor de inzenders luidde ditmaal: 'Natuur in gedichten en muziek in korte verhalen'. Dat vormde een inspiratiebron voor 75 schrijvers en dichters, want zij zonden hun werk in.

De selectie die u gaat lezen bestaat uit veertien gedichten en vier korte verhalen van een mooie kwaliteit. Vol enthousiasme delen de geplaatste dichters en schrijvers hier hun persoonlijke associaties, met wat natuur en muziek voor hen betekenen, met u.

Vanuit de hoofdstad wenst de redactie van Berg Literair Tijdschrift u een prettige winterperiode, en vooral veel inspiratie, toe.

Met warme groet,
Sabine van den Berg

Inhoudsopgave

Het winterkoninkje, door Rob Boudestein

Silhouetten, door Yonina Pullens

Etenstijd, door Lucy Neetens

Kamer 109, door Dorothea Virginia Russel

Zoektocht naar..., door Ton Adriaens

Lokroep, door Méland Langeveld

Bomen in de winter, door Wilte van Houten

Herhaal wat goed is (herhaal wat goed is) en een groene fee,
door Lucas Gortemaker

Hovenier, door René Turk

Vastgeniet, door Carolien Libbrecht

Woorden zoeken in een stil bos, door Annette Akkerman

Offerplicht, door Jeany Bijloo

Herfstdans, door Karien van der Mei

Open podium, door Elyn Doornenbal

Vlinder, door Sabine Mous

Borsten bestaan inwendig, door Annika Cannaerts

Amateurorkest Oorfeus, door Milou Linnartz

Avondzwoelte, door Frida van Til

Het winterkoninkje

Dit is een vorstje naar mijn hart.
Hij taalt niet naar paleisjes,
naar kroontjes, troontjes, eerbetoontjes
of vakantiereisjes.

Hij heeft met eigen vleugeltjes
geen vliegmachientje nodig.
Een motorbootje wenst hij niet,
dat vindt-ie overbodig.

Wanneer hij eens een huisje wil
benut hij zijn talentjes.
Hij bouwt gewoon op eigen kracht,
niet van belastingcentjes.

Met fluiten lokt ons koninkje
een winterkoninginnetje.
Zij broedt met zorg hun eitjes uit.
Nu woont er een gezinnetje.

En groeien ze voorspoedig op,
dan krijgen al die kleintjes
een manteltje van veertjes,
niet van dode hermelijntjes.

Rob Boudestein

Rob Boudestein (Den Haag, 1947) publiceerde verhalen en gedichten in onder meer: Appel, Lyra, Lava, Noachs Kat, Opspraak, Roet, Schoon Schip, Wel, Zulma en verschillende gelegenheidsbundels.

Hij schreef daarnaast eenakters en avondvullende toneelstukken en publiceerde samen met het Light Verse Collectief meerdere bundels, met als laatste Mina, het ware verhaal, de moord op Mina Koes berijmd. Zijn werk werd bekroond met o.a. de Windesheimprijs (1995), de Raadselige Roos (1996), de Apolloprijs voor proza (2000), de Plantage Poëzieprijs (2009), de Willem Wilmink dichtprijs (2012) en de Poemtata poëzieprijs (2023).

Silhouetten

Daar staan ze, de paarden.
Nee, geen paarden, silhouetten.
Stil op de heuvels van mijn dromen.
Ik tuur en bespeur geen beweging,
maar dan toch ineens, een staart,
manen wapperend in de wind.

Bruingrijze veren cirkelen boven mijn hoofd.
Ziet hij ook de luchtspiegeling aan mijn horizon?
Vanuit de duinvalleien hoor ik kwaken,
een groen concert, speciaal voor mij.
En in de verte houden zij de wacht,
zwarte contouren, drie op een rij.

Yonina Pullens

Yonina Pullens (1984) heeft altijd al een passie voor talen en teksten gehad. Ze studeerde Romaanse Talen en Culturen aan de Rijksuniversiteit Groningen, met Spaans als hoofdtaal, en heeft binnen de educatieve sector ervaring als redacteur, literair recensent, docent, uitgever en onderwijsadviseur. Daarnaast gelooft ze in de romantische liefde. Dit komt tot uiting in de poëzie en verhalen die ze schrijft.

*Ze koesterde altijd de droom zelf een boek te schrijven. Middels deelname aan schrijfwedstrijden werden al verschillende van haar gedichten en verhalen genomineerd of in een bundel opgenomen. In oktober 2023 won zij een schrijfwedstrijd bij H!P Publishing met de feelgood-novelle *Spaans temperament*. In oktober 2024 wordt haar tweede novelle, *Villa van geluk*, gepubliceerd bij De Verhalenfabriek.*

Etenstijd

Op z'n gemak
kroop de dakloze slak
van blad naar blad
terwijl hij hier en daar iets at
– niet te dicht bij de randjes! –
met z'n vele duizenden tandjes

Toen ...

Een trilling van de lucht
Een vogel in zijn vlucht
Had de dakloze niets door?
O jee, de slak raakte zijn slijmspoor
bijster en verdween voorgoed
in de snavel van een lijster

Lucy Neetens

Lucy Neetens (1962) zette in 2013 de eerste schreden op haar schrijverspad. Omdat men haar werk tijdens schrijfweekenden tweemaal vergeleek met dat van Annie M.G. Schmidt, schreef zij in de daaropvolgende jaren drie kinderboeken (voor kinderen van 3 tot 7 jaar). Die boeken gaan over een grappig mannetje – Kaggeli Darius – dat in een brievenbus woont. Verder schrijft Lucy korte verhalen en gedichten voor volwassenen. Bovendien doet ze graag mee aan schrijfwedstrijden. Inmiddels heeft zij ook al drie romans en een novelle op haar naam staan.

Kamer 109

Ze sleepte haar zware koffer de deur door en stond in een groezelige ontvangstruimte. 'Receptie' hing er boven de volgepakte balie. Het was er donker en bedompt. Heel anders dan buiten waar het zonnig en warm was. Er stond niemand achter de receptie en ze zocht naar een belletje om haar aanwezigheid kenbaar te maken. Ze vond hem onder een stapel oud papier. Ze drukte erop maar het geluid was niet bepaald overtuigend. 'Hallo,' riep ze. 'Hallo, is daar iemand?' Er was geen ander geluid te horen dan dat van een bromvlieg die vast zat in het stof bij het raam. Ze drukte nogmaals op het belletje en deze keer hoorde ze een geluid in de gang achter de balie. Er kwam een gedaante langzaam dichterbij, ze kon het niet goed zien. Wat was het hier belachelijk donker. Stap voor stap schuifelde er iemand naar haar toe. Toen die in het lamplicht bij de balie verscheen, zag ze dat het een oude man was, zwaar leunend op zijn looprek. 'Goedemiddag,' zei ze. De oude man knikte. 'Heeft u een kamer voor mij?'

Met krassende stem antwoordde hij: 'Dat zal wel gaan Missy. Voor hoelang?' 'Graag voor een week. Het hotel dat ik had gereserveerd, was overboekt en in de hele stad is geen kamer te krijgen. Met het festival en de vele congressen zit alles vol.'

'Nou,' kraakte de oude man. 'Bij mij niet hoor Missy. Hier heeft u de sleutel. Eerste verdieping, kamer 109. Betaalt u morgen maar, ik heb nu geen tijd voor die rompslomp.' Hij draaide zich om en bewoog zich zuchtend en steunend het gangetje weer in, haar achterlatend in de smoezelige hal. 'Hallo? Meneer, is er ook een lift?' Maar de oude man was al in het duister verdwenen. Ellen keek om zich heen. Ze zag wel een trap naar boven. Ze zuchtte. Had ze nu maar niet zoveel in die koffer gepropt. Ze rolde hem naar de trap en begon de loodzware last langs de treden naar boven te trekken. Op de overloop stond ze hijgend stil. Ze zag zowel links als rechts een lange gang waar vele deuren op uit kwamen. Ze liet de koffer staan en ging op zoek naar haar kamernummer. Er kwamen twaalf deuren uit op deze smalle gang. Helemaal aan het eind zat een raam waar nauwelijks licht doorheen scheen. Het was vuil en zat vol groene aanslag van de bomen buiten. Ze kon er nauwelijks doorheen kijken. Ellen draaide zich weer om en liep terug naar de trap. Dit was onbegrijpelijk. Op iedere kamer stond het nummer 109. Op dat moment ging voor haar één van de kamerdeuren een stukje open. Nieuwsgierig keek ze naar binnen, maar zag niemand. Ze duwde de deur wat verder open. Wat een verschil met de gang en de receptie! De kamer zag er schoon en fris uit. 'Hallo?' riep ze. 'Hallo, is daar iemand?' Ze deed een stap naar binnen. 'Hallo?' Er kwam geen antwoord. Ze deed nog een

stap en op dat moment ging de deur achter haar met een klap dicht. Verschrikt keek ze om. Ze pakte de deurklink maar daar zat geen beweging in. Ze keek de kamer weer in en riep nogmaals: 'Hallo? Is hier iemand?' Niemand antwoordde.

Ze probeerde de deur naar het balkon, maar die zat op slot, zonder grendel of sleutel om hem te openen. Ze kreeg kippenvel en wendde zich tot een deur naast het bed. Die ging wel open en toen ze binnenstapte zag ze een tweede kamer. Die was precies zo ingericht als de vorige. Je liep hier van de ene naar de andere hotelkamer! Ook hier probeerde ze de deur naar de gang. Die gaf echter geen krimp en ook de balkondeur zat hier hermetisch op slot. Wel was er wederom een deur naast het bed. Die ging wel open. En weer een andere hotelkamer. Ze rende naar de gangdeur. Op slot. Naar het balkon. Op slot. Deur naast het bed. Open. Ze rende steeds harder, maar iedere kamer was hetzelfde. Ze probeerde iedere nieuwe deur, maar het leek wel een nachtmerrie. Er kwam geen eind aan de kamers en dichte deuren. Steeds, als ze een nieuwe kamer betrad, sloot de deur achter haar razendsnel en ging niet meer open. Ze moest iets anders bedenken voordat ze helemaal gek werd. In de zoveelste kamer wendde ze zich tot de balkondeur. Uiteraard ging die niet open. Ze zocht naar iets om door de ruit te gooien, maar meer dan een handdoek en een stukje zeep kon ze niet vinden. Een kleerhanger! Helaas zat die vernuftig vast gemonteerd in de kast. Ze duwde tegen de ruit. Ze bonkte tegen de ruit. Nog harder. Niets. De handdoek! Ze draaide hem stevig om haar hand en gaf een geweldige dreun op de ruit van de balkondeur..... Er verscheen nog geen barst in het raam. Haar hand deed zo ongelooflijk veel pijn dat ze vermoedelijk een paar vingers had gekneusd. Met tranen in haar ogen keek ze naar de gangdeur. Ze zat op de een of andere manier opgesloten in dit afschuwelijke hotel.

Er werd op de deur geklopt. Voordat ze bij de deur was, ging deze open. Voor haar stond de oude man van de receptie.

'U bent in de verkeerde kamer Missy. Uw kamer is de eerste naast de trap. Ik ga u wel even voor.' Ellen keek hem woedend aan. 'Ik blijf hier geen seconde langer,' schreeuwde ze met overslaande stem en vloog langs hem heen de gang in naar de trap. Haar koffer stond er naast. Ze spurte er naartoe, greep het hengsel en trok hem met geweld achter zich aan, naar beneden. Ze moest maken dat ze weg kwam. Wat een onheilspellende plek was dit. Beneden stoof ze langs de donkere receptie naar de voordeur. Ze trok aan de toegangsdeur, maar die ging niet open. Toen ze een schuifelend geluid achter zich hoorde en omkeek, zag ze de oude man achter de balie staan. 'U wilt een kamer boeken Missy?'

Dorothea Virginia Russel

Het bovenstaande verhaal is, heel losjes, gebaseerd op Hotel California van the Eagles. In het dagelijks leven is de schrijfster werkzaam voor een intern uitzendbureau bij een grote kweker. Sinds vorig jaar doet zij mee met schrijfwedstrijden. Zij heet dus Dorothea Virginia Russel en is 61 jaar.

Zoektocht naar ...

Terwijl ik slaap ontwaakt het woud
van duizend paddenstoelen
hun adem nevelt zich een weg omhoog
poliepen lozen snel hun sporen
onthullen schimmige contouren
van vermolmde stronken
wegkruisen van een angstig iets
hoor ik sirenes uit mijn jeugd?

Met een bezwaard gemoed
op zoek naar ochtendgloren
mijn bonkend hoofd verstoort mijn tred
mijn hart krampt koud bevroren
met snelle pas langs fluisterend water
met loden schoen in zompig drab
bij iedere stap een afdruk
opwellend in troebel vocht
een foto voor heel even
van verleden.

Gebronsd gebladerte omdwarrelt
het web van pijnherinnering
voorbij de moederschoot
zoekend naar reden voor het nu
tot in de genen van de vader
de zoon
pas in de herfst van het leven
de moed te zoeken
om het falen te verklaren
voorbij de dood.

Ton Adriaens

Ton Adriaens schrijft al jaren columns, verhalen en gedichten.

Lokroep

Sereen de spiegeling van
de vijver, waterlelies
openen hun harten in
de opkomende zon

de lokroep uit diep water
overschaduw haar ver
beelding, weids licht
spreidt zich voor haar uit

vijver hoogzwanger met nieuw
voortleven, mystiek onder de
oppervlak verborgen laveert
ze loom in de luwte

onvermoeid vult water
schaduw in rondingen
dwingt lucht borrelend
uit haar spelonk.

Méland Langeveld

Méland Langeveld is dichter, auteur, columnist en redacteur. Door de jaren heen publiceerde hij in diverse dagbladen, onder andere op de Achterpagina van NRC Handelsblad, in Trouw, Metro, De Pers en tot op heden als columnist in Dwars door de Buurt, de krant van Amsterdam-Oost en de Amsterdamse nieuwssite Oost-online. Eind 2015 verscheen zijn dichtbundel Zijwaarts springen. Verder zijn er van hem gedichten en korte verhalen in een dertigtal verzamelbundels en bloemlezingen opgenomen, en er zijn gedichten verschenen op de literaire websites van Meander Magazine en Stichting Literaire Activiteiten. Eind november 2019 verscheen zijn korte verhalenbundel Onalledaags. Een volgende dichtbundel Beelden van Oost verscheen in 2022. Zijn gedichten worden gedanst en gezongen, hangen aan parkhekken, in etalages van bibliotheken en staan gekalligrafeerd op een plein.

Bomen in de winter

De uitgekledede bomen van het plantsoen,
zwart en huiverend in de winterse kou,
zijn, zonder vermoeden van lente,
somber gestemd, gehuld in rouw.

Voor vorst en zware sneeuwval beducht,
op de beschermende aard gericht,
verraadt kreunend gekraak en gezucht
hun verlangen naar warmte en licht.

Wilte van Houten

Wilte schrijft gedichten sinds hij in 2015 een prijs won in een door het Veteraneninstituut uitgeschreven gedichtenwedstrijd. Hij tracht toegankelijke gedichten te schrijven, dat wil zeggen dat 'ie streeft naar eenvoudig en direct taalgebruik. Hoewel Wilte vormvastheid niet zo belangrijk vind, hecht hij wel waarde aan ritme en rijm, omdat volgens hem daardoor de expressiviteit van het gedicht toeneemt. Bij Uitgeverij Vliedorp (Houwerzijl) zijn drie bundeltjes van zijn hand verschenen, te weten Patrouille en andere missieverzen (2018), Thuiskomen op Schiermonnikoog en andere verzen (2021) en Zoektocht (2022).

Herhaal wat goed is (herhaal wat goed is) en een groene fee

Eigenlijk kan het niet.

Op 7 december 2019 werd de Noord-Amerikaanse zanger Thomas Alan (Tom) Waits zeventig jaar. Zijn verjaardag werd in de Žižkovšiška-galerie in Praag groots gevierd. Er hingen slingers en speciaal voor deze gelegenheid hadden zes muzikanten een band gevormd, die een selectie van negentien bekende nummers van Tom Waits zou brengen. De gelegheidsband werd geleid door Juliano Alfredo, een massagetherapeut uit New Mexico, voor wie Tom Waits altijd een grote held was geweest. Gedurende zijn middelbare schooltijd had Juliano dagelijks twee pakjes sigaretten opgerookt en onder een lawaaiig viaduct in Albuquerque de beschadigde longen uit zijn jeugdige lijf geschreeuwd, om de rauwheid van het stemgeluid van zijn grote held te benaderen.

Mijn vrouw en ik waren in Praag.

En hoewel we Tom Waits hiervoor slechts kenden als die ene pianist uit het imaginaire café 'De Vergiftigde Appel' uit Shrek twee, werden wij die avond allebei gegrepen door diens prachtige muziek. En door het ruwe stemgeluid van Juliano Alfredo.

Terug thuis kocht ik een boek bladmuziek met op de voorkant een foto van Tom Waits met blauw oog in een wit T-shirt. Op een valse Spangenbergpiano begon ik het nummer 'Martha', dat Tom Waits op zijn vierentwintigste zou hebben geschreven over gestolde liefde, eindeloos te repeteren. Kort daarna ontmoette ik Martha en ik werd zelfs hopeloos verliefd op haar, maar dat is een heel ander verhaal.

Nu, exact vijftig jaar later, ben ik uit pure sentimentaliteit opnieuw naar Praag afgereisd. Het astronomisch uurwerk hangt er nog, net als de geest van Kafka. En ook de kapel bovenop de heuvels van de appelboomgaard en de uitgesneden letters heb ik moeiteloos teruggevonden.

Bij mijn avondwandeling langs de Moldau wekken vier diakritische tekens aan de horizon ook nu mijn interesse. De deurbel is zoals ik mij deze herinnerde en ook de witgelakte toegangspoort, die mij destijds voor één

sprookjesachtige avond naar de jaren zeventig – niet van deze, maar van de vorige eeuw – had geleid, is exact dezelfde. Binnen hangen slingers en de barvrouw geeft een teken van herkenning. De vijf briljante muzikanten op het podium, bij elkaar zo'n honderdduizend dagen ouder, zijn zo-even begonnen aan een oneindige improvisatie, die het rijke aantal toehoorders in de Žižkovšiška-galerie doodstil heeft gekregen.

Uiteindelijk verschijnt Juliano Alfredo, geheel onverwacht, vanuit het publiek. Zijn pilotenzonnebril en saxofoon glinsteren bij kaarslicht en hij klimt op het podium, waar hij allang geen massagetherapeut meer is, maar een groene fee. De klanken die hij met zijn saxofoon voortbrengt vuren mij naar een koperen universum, waar mijn tranen zinken naar de bodem van een glaasje gesuikerde absint, op een tafel waar exact vijftig jaar geleden zo'n zelfde glaasje had gestaan.

Een nóg rauwer stemgeluid fluistert de woorden van 'Martha'. Eigenlijk kan het niet, maar ik ben zielsgelukkig.
Een vernietigend applaus... ik ben gelukkig.

Lucas Gortemaker

Lucas Gortemaker (1993) woont in Rotterdam en schrijft voor zijn plezier. Hij maakt ook films.

Hovenier

als hovenier kan ik ter plekke van frustratie schreien
weer sta ik voor een tuintje met de doodsteek voor de boeg
een aanhangwagen volgestouwd met tegels, grind en keien

de mens kiest voor gemak, een grijze tuin is tuin genoeg
gebroken groene harten snakken naar mijn zonnebloemen
maar weer draag ik een tuin ten grave met de ochtendploeg

een boom, een struik, een plant: ik kan ze allemaal benoemen
toch blijf ik exponent van die verharde maatschappij
hooguit leg ik een strookje kunstgras waar geen bij gaat zoemen

verslagen puf ik uit van deze stenensjouwerij
twee meisjes tegenover pogen mij te entertainen
met tuinslang, fles en gieter en dan knapt er iets in mij

hoe kan het dat het leven uit mijn klanten is verdwenen
gedreven beitel ik alvast hun namen in de stenen

René Turk

René Turk (1974) schrijft sinds 2010. In 2012 gaf hij de gedichtenbundel Turk in de kast uit. Hij richtte zich daarna op het schrijven van autobiografische columns. In 2016 verscheen de bundel De tweede Turk en in 2020 verscheen Het spoor bijster. René schrijft sinds 2021 light-verse. Hij stond in 2022 en in 2023 in de finale van de Nederlandse Kampioenschappen light-verse. René werkt aan zijn eerste light-verse-bundel.

Vastgeniet

Ineengestrengelde
Verstrengelde
Schaduwen
Van een duo eikenbomen

Onderbroken door
Een solo cirkel van licht
Waar de zon zonder tegenzin
Het gras verlicht

Ogen dicht
Snoet in de lucht
Stoere Jack Russell
Straalt in de cirkel

-Vastgeniet

Zomaar zit hij daar te zijn

En zegt zonder woorden

Imiteer
Voel het licht
Strike a pose
En

-Geniet

Carolien Libbrecht

Carolien Libbrecht heeft al een kwarteeuw een zeer rationeel beroep (piloot) en dat biedt zij emotioneel tegenwicht via het maken van kunst (beeldende kunst en woordkunst).

Woorden zoeken in een stil bos

woorden zoeken is net als eikels
onder een beukenboom, ze missen de
geur van het slijk toen je tot je enkels
wegzakte in padbreed-modder

soms spreken we in paddenstoelen vooral
in de herfst, als ze het dode bos opvreten
en verteren en je moet leren zien dat de
bruine blaadjes zwammetjes zijn

amethistzwam en gele aardappelbovist
we laten ze over onze lippen rollen de
namen, we weten niet of ze giftig zijn of
misschien toch kabouters herbergen

zo keuvelen we voort tussen omgevallen
bomen, een slagveld na de laatste storm
tussen de wortels een kriebelend paradijs
soms gezaagd en gestapeld, een knekelhuis

er is teveel om te benoemen, we zwijgen en
horen dat de grote bonte specht slechts
piept als hij niet hamert, hoofdpijn misschien
alleen voor mos heb ik een woord

– zacht, zo zacht

Annette Akkerman

Annette Akkerman is een dromer en doener, doler en denker, soms een dichter. Een aantal jaren rolden vele korte verhalen en gedichten uit haar pen. Zij viel veelvuldig in de prijzen. Haar schrijfsels werden gepubliceerd, of ze belandden in het veld of op een stoep ergens in Nederland of België. Tot ze besloot het schrijven te beperken tot haiku's en soms een enkel gedicht, wanneer zij het schrijven toch niet laten kan.

Offerplicht

De kantine van het oude politiebureau straalt een rust uit, die enigszins wordt verstoord door het getik van regendruppels op de ramen. Kippenvel staat op mijn armen. Het is die tijd van het jaar, besef ik, terwijl op de achtergrond de melodieën van de Top 2000 weerklinken. Mijn kop thee voelt lauwer aan dan normaal, maar het maakt me op dit moment niet uit. Ik sluit mijn ogen wat langer dan gebruikelijk en adem diep in en uit. Alles lijkt door te gaan, terwijl ik juist stil sta bij wat er zojuist is gebeurd. De gedachten aan de pasgeboren baby, met haar blauw-aangelopen gezichtje onder mijn handpalmen, blijft door mijn gedachten spoken. Mijn ruwe, grote mannenhanden op die zo fragiele borstkas met die tere, satijnachtige huid. Ik hoor nog steeds de moeder huilen, maar tegelijkertijd gelukkig ook weer het gehuil van de baby. Het was een teken van leven waar ik minutenlang op had gewacht. De kippenvel op mijn armen wordt intenser en ik zucht diep, proberend tot rust te komen. 'Je hebt het goed gedaan, gozer,' fluister ik mezelf bemoedigend toe, maar de beelden blijven zich opdringen. De Top 2000 gaat rustig verder, ditmaal met Dire Straits en hun 'Brothers in arms'.

Door deze velden van vernietiging

Dopen van vuur

Ik ben getuige geweest van jouw lijden

Terwijl de strijd hoog woedde

Ik schud mijn hoofd in de hoop mijn gedachten van me af te schudden, maar het is tevergeefs. Vandaag is het voor de baby goed afgelopen en haar moeder mag haar meenemen een nieuw jaar in, maar het is me niet altijd gelukt om de persoon tegenover mij te redden. Ik haal mijn beide handen door mijn baard en neem vervolgens opnieuw een slok van mijn thee, die inmiddels volledig koud is geworden. Mijn gedachten dwalen af naar het zestienjarige meisje dat ik vorige week, vlak voor de feestdagen, heb moeten laten gaan. Ze vertelde mij haar verhaal en was zo dankbaar dat ik luisterde. Een uur later kwam het bericht dat ze een einde aan haar leven had gemaakt. Als ik wist wat ik nu weet, had ik nog tientallen uren naar haar geluisterd. Dagen, als het had geholpen. Ik slik, maar mijn keel voelt droog. Een koude rilling trekt over mijn rug. Ze had mijn dochter kunnen zijn. Hoe kan iemand met zo'n veelbelovende toekomst zo'n keuze maken?

Er zijn zoveel verschillende werelden

Zoveel verschillende zonnen

En we hebben maar één wereld

Maar we leven in verschillende

Mijn handen trillen tegen mijn zin in en ik probeer mijn gedachten onder controle te krijgen, maar ook zij gaan hun eigen gang. Mijn maag kantelt en ik voel dat ik misselijk word. Het is niet alleen mijn medemens die op het randje heeft gestaan van de dood, besef ik. Ik schuif, in gedachten verzonken, mijn leren kisten over de grond. Ook ik heb meer dan eens de dood in de ogen gekeken. Ik kan het aantal rellen waarbij ik ben bekogeld met zwaar vuurwerk of de momenten waarop ik het doelwit was van iemand die het licht uit mijn ogen wilde schieten niet meer op twee handen tellen. Waarom? Omdat ik wilde helpen, maar de kleur van mijn uniform werkte als een rode lap op een stier. Is dat dan het risico van het vak?

Nu is de zon naar de hel gegaan en...

De maan staat hoog

Laat mij afscheid van je nemen

Iedere man moet sterven

Een traan vormt zich in mijn ooghoek terwijl flarden van herinneringen door mijn gedachten schieten. Dit werk is geen keuze meer, maar een plicht. Tientallen jaren geleden heb ik een belofte gemaakt. Ik zal hulp verlenen aan hen die dat nodig hebben en een stap naar voren zetten als dat nodig is. Niet alleen voor die kwetsbare baby, maar ook voor die agressieve verwarde man die mij de dood in wil jagen. Ik voel hoe mijn ademhaling korter wordt en kijk om me heen. Natuurlijk ben ik er voor deze mensen, maar wie is er nu eigenlijk voor mij? De verder lege kantine biedt geen antwoord, alleen de muziek van Dire Straits. Dan klinkt de meldkamer door de portofoon. Een nieuwe oproep. Ik slik mijn tranen weg. Met lood in mijn schoenen sta ik op en trek ik mijn uniform recht. De plicht roept. Dit is waar ik voor leef, tot het mijn dood wordt.

Maar het staat geschreven in het sterrenlicht

En elke lijn in je handpalm

Wij zijn dwazen als we oorlog voeren

Op onze wapenbroeders

Jeany Bijloo

Jeany Bijloo heeft gekozen voor een verhaal dat dicht bij haar staat en waarbij zij oog heeft voor de vele hulpverleners die vechten tegen symptomen van PTSS. Ze is 29 jaar oud, wonend in de buurt van Rotterdam. In 2016 schreef zij de tienerroman Chaos compleet. In 2023 kwam haar misdaadroman De krankzinnige uit. Daarnaast heeft ze meegedaan aan meerdere schrijfwedstrijden, waarvan ze er een enkele gewonnen heeft. In november 2024 komt haar nieuwe politiethriller uit. Naast haar werk als auteur werkt Bijloo fulltime bij de politie.

Herfstdans

Hoe we dansten en ik jou zacht dacht
te horen zingen, bomen die de contouren zochten
van hun eigen lommer. Konden ze loslaten
of toch nog heel even door
de nazomer in, laat het me nog één keer voelen
Niet dat het écht zomer was geweest,
maar toch dichtbij of was ik misschien
vergeten hoe het was om als mens gekoesterd
te worden, had ik je als mooiste beschreven blad uitgekozen omdat ik altijd
weer het onvoorspelbare zocht
van de herfst en zijn veranderlijkheid
een zwak had voor de schoonheid van de verkleuring
en wanneer het echt moeilijk werd,
ik mijn wonden voor de winter
met warmte en een laagje sneeuw
kon afdichten

Karien van der Mei

Karien van der Mei (1984) is altijd met taal bezig en is cum laude afgestudeerd in de Spaanse taalkunde. Haar afstudeeronderzoek is gepubliceerd in Mexico en eerder gaf ze les in verschillende talen. Sinds 2019 is zij helaas aan huis gebonden door ziekte en schrijft ze over haar leven.

Open podium

Zing hier bij het ochtendgloren
met de vogels
een nieuw lied

Dans hier in de middaguren
op de groene
bladmuziek

Speel hier sterren van de hemel
voor het voetlicht
van de maan

Vang de bijval van de bomen
buig en blijf nog
even staan

Elyn

Elyn Doornenbal uit Utrecht heeft een paar jaar geleden een nieuwe liefde gevonden: creatief schrijven. Sindsdien schrijft ze gedichten, haiku's, light-verse of zomaar wat gedachten. Haar favoriete thema? De liefde! Enkele van haar verzen vonden hun weg naar de bundel Vrijspraak (2020, uitgeverij Proces-Verbaal), naar literair tijdschrift Op Ruwe Planken (2020, 19-2) en naar de finale van het NK Light Verse (2020 en 2021). Ze won in 2021 de Elly Blom-Poëzieprijs en in 2024 de Julia Tulkens Poëzieprijs. In 2022 verscheen (in eigen beheer) haar eerste bundel met gedichten over de zoektocht naar Ware Liefde.

Vlinder

Een vlinder
fladdert voorbij,
geruisloos bijna,
langs bloesemblaadjes
en wiegende grassen,
over kleurrijke,
doorheen
dorre gewassen,
landt stil op je hand,
raakt zacht aan je hart,
gebarsten, gebroken,
verdoofd en verward,
tot hij langzaam
de vleugels spreidt,
eerst aarzelend,
weifelend,
dan open en wijd,
en de zon
zijn pracht belicht,
de barsten,
door warmte omarmd,
verlicht,
en de schaduw
van de vlinder
liefdevol nazindert.

Sabine Mous

Sabine Mous is 41 jaar, getrouwd en moeder van twee zonen. Reeds als kind en tiener was zij creatief met taal bezig. Dat raakte op een laag pitje tijdens haar (ver)taal- en communicatiestudies en nadien toen er kinderen kwamen, maar in een moeilijke periode een tweetal jaar geleden heeft mede het schrijven haar door haar herstel geleid. Via woorden kwam ze opnieuw in contact met zichzelf en tot de kern van wie zij eigenlijk is. Ze hecht veel belang aan authenticiteit, het uiten van emoties en (zelf)respect, en hoopt met haar gedichten ook anderen te inspireren. Haar grote droom is om ooit een gebundeld werk te publiceren.

Borsten bestaan inwendig

Diep binnenin ligt een geur opgeslagen
van ruisende, tintelende, toeschietende melk
in het donkere netwerk van woorden licht de borst
blauw en rozig op uit ondergrondse rivieralleen

alles wat zacht is kan ook waar zijn:
de grote zon die mij naar het hoofd stijgt schijnt
op de aarde in ons, met een waterbron, korenvelden
de lommerte van een boomgaard, languit liggen in het hooi

thuiskomend op de slapende boezem
loopt de zomer op zijn laatst
we leggen onze handpalmen op haar huid
het is een soort van bidden

Annika Cannaerts

Annika Cannaerts (1964) komt uit Antwerpen en is Germanist en leerkracht Nederlands. Ze schrijft korte verhalen en poëzie en klimt soms ook op een podium. Ze publiceerde in diverse literaire tijdschriften (in o.m. Poëziekrant en Verzin) en in verzamelbundels n.a.v. gewonnen schrijfwedstrijden. Voor haar fotogedichten werkt ze samen met de straatfotograaf Karina Brys. Ze omschrijft zichzelf als een laatbloeier, maar dan een hevige. Thema's die haar steeds opnieuw vinden, zijn het lichaam en de stedeling.

Amateurorkest Oorfeus

Acte 1: Dissonantie

Klaar voor zijn eerste repetitie met amateurorkest Oorfeus opent de dirigent de deuren van de zaal en kijkt hij naar de lege orkeststoelen vanuit het publiek. Voor zijn gemoedsrust wou hij graag wat eerder dan de rest aankomen, maar hij kwam zo vroeg dat zelfs de beheerder van het gebouw een kwartier na de aankomst van de dirigent fluitend aan kwam lopen.

De kalmte voor de storm, denkt hij. Hij werpt een blik op zijn horloge om te kijken hoe lang hij nog in deze stilte kan blijven. Na zelf een stukje op het orgel te spelen, pakt hij de partituren uit zijn koffer en zet hij de standaarden klaar.

'Dus jij bent die nieuwe dirigent waar ze zo over hebben lopen roddelen.'
'Als zich hier maar één orkest bevindt, zal ik het wel moeten zijn in dat geval.'

'Kleine waarschuwing voordat je begint: het zijn nogal pratertjes hier, dus pas op je woorden en let op je houding. Het zijn niet bepaald lieverdjes.'
'Zo erg kan het toch nooit zijn. Ik geloof het niet.'

'Ook goed, je zult wel zien waar ik het over heb. Door die deuren naar binnen en in dat hok staat de rest van het materiaal. Succes, kijken of jij het langer dan je voorganger kan volhouden. Daar valt noch met een perfect gehoor of oog voor detail tegen te vechten...'

Acte 2: Climax

Een kwartier voor de starttijd komen de orkestleden langzaam binnendruppelen om vervolgens zichzelf en hun instrumenten te installeren op hun eigen plekje. Vermoedelijke klikjes verzamelen zich en zijn smoezend bezig met stemmen. Volgens de concertmeester heeft de solist zich al vaak genoeg beklaagd bij haar en het bestuur over de roddelcultuur binnen het orkest, maar tot een officieel gesprek is het nooit gekomen. Daar vond ze, met de steun van het bestuur, de klacht niet ingrijpend genoeg voor. De dirigent denkt weinig van de kleine trotste glimlach die op haar gezicht staat en wacht tot iedereen zit.

Terwijl de spelers klaar gaan zitten, maant de dirigent iedereen tot stilte. Dan begint hij met zijn praatje en oproep. Ze moeten zo goed mogelijk spelen vandaag, als voorbereiding op de befaamde Nationaal Amateurorkest-concours voor amateurs. Het zou veel helpen voor extra subsidieaanvragen, die ze volgens hem goed kunnen gebruiken. Hij loopt zijn precieze en ambitieuze repetitieprogramma voor de dag door, waarop vele hoorbare zuchten vanuit de strijkers komen. De dirigent kan soms nogal een pietje-precies zijn als het de violen betreft, gezien zijn eerste instrument de viool was. De rest oefent tegelijkertijd hun achtergrondpartijen.

'Nee, nee, nee. Voor de violen: jullie moeten zachter in maat twee en wat betreft de houtblazers, lees even goed de partituur door. Zoals jullie kunnen lezen, beginnen jullie pas op de derde tel in de vijfde maat en wachten jullie drie maten voor de crescendo en niet twee zoals net. We doen het opnieuw. Tot het goed gaat.'

In de pauze merkt de dirigent op dat het geroezemoes steeds meer stijgt in volume. Hij hoort woorden vallen zoals 'materiaalhok', 'vriendin' en klanken die verdacht veel lijken op de naam van een celliste die de concertmeester eerder had genoemd. Hij wil het nog even aankijken, maar loopt wel alvast naar de harpiste die alleen staat. De dirigent denkt dat ze Hila heet. De foto's die hij van het bestuur heeft gekregen om namen te oefenen zijn blijkbaar niet heel recent.

Hila moet hem helaas teleurstellen zodra hij haar om haar ervaring vraagt. Ze zegt dat ze zich niet zo bezig houdt met die 'drukmakerij', dat vindt ze van een laag niveau. Maar de dirigent denkt daar iets anders over. Het is namelijk niet de muziek waarom ze blijft, ze had duidelijk haar partij niet geoefend en al haar passie leek ook met elke pagina uit haar te vloeien.

De dirigent ziet dat hij dreigt achter te lopen op schema en maant iedereen weer naar zijn plek om snel op te pakken waar ze in hun stuk waren gebleven. Hij merkt tot zijn verbazing op dat de blazers nu nog staan de plakken bij de strijkers. Dat is zeker opvallend: in zijn hele carrière heeft hij die twee secties nooit zoveel met elkaar zien praten en nu hangen ze praktisch aan elkaars lippen.

Tijdens de zestien maten rust bemerkt de dirigent wat oproer in de vorm van hard gefluister vanuit de blazers. Hij kijkt ze streng aan en focust zich op zijn strijkers. Het volume van de overduidelijk roddelende trombones overstijgt echter zelfs hun geluid, terwijl zij wel weten hoe ze forte moeten

spelen. Met één afsluitend handgebaar staakt de muziek, waarop de dirigent de trombones verzoekt hun gesprek na de repetitie te vervolgen. Ze stemmen in, maar gaan al snel door met hun gesprek op fluisterniveau. Het fluisterniveau houdt niet lang stand en de maat is nu vol voor de dirigent.

'Kappen nu of je kan gaan. Jullie leiden de serieuze orkestleden af en zo kan ik mijn werk niet doen. Dus of jullie kiezen ervoor om mee te werken en proberen om nog iets op te steken vandaag, of je vertrekt.'

Alle orkestleden kijken hem geschrokken aan. Zo'n harde aanpak waren ze niet gewend. De een lijkt opgelucht, waar de ander hem onbeschoft aankijkt. Met veel lawaai ruimen de trombones hun spullen op en vertrekken ze. Dat zal vast een klacht worden, denkt de dirigent. Maar nu kan hij eindelijk zijn repetitie voortzetten.

Acte 3: Coda

Na afloop van het repetitie, ruimt iedereen snel zijn spullen op en blijft de dirigent alleen over. Hij kijkt naar de verlaten zaal, met haar lege stoelen en ingeklapte standaarden. Na drie keer diep ademhalen komt hij tot een besluit. Hij appt zijn dirigentenwhatsappgroep en begint een bericht met als eerste zin: nieuw professioneel orkest gezocht. Een andere dirigent uit een provincie in het zuiden geeft wat opties. Drie van de vier lijken de gefrustreerde dirigent niks, maar de laatste wil hij nog wel in overweging nemen.

Het laatste wat hij doet voordat de dirigent de zaal verlaat is een mailtje opstellen aan het bestuur met zijn ontslag en een extra bericht om door te sturen aan de leden:

'Het is sommigen ter oren gekomen dat de sfeer binnen het orkest niet altijd verwelkomend of professioneel is. Dat lijkt mij van wat ik vandaag heb kunnen zien bewezen. Ik hecht waarde aan een toegewijd orkest en vond hier geen elementen van terug bij jullie. Het verenigingsbestuur is op de hoogte en zal waarschijnlijk een interim-dirigent zoeken. Veel succes bij het Nationaal Amateurorkest-concours en hopelijk ontwikkelen sommige van jullie voor die tijd wat discipline.'

De dirigent sluit de mail af met: 'Het was een eer met de getalenteerde van jullie te werken en voor hen: blijf zo doorgaan. Veel speelplezier in de toekomst, jullie ex-dirigent.'

Milou Linnartz

Milou Linnartz (2003) studeerde Nederlandse Taal en Cultuur aan de Universiteit Leiden en volgt nu de master Jeugdliteratuur in Tilburg. In haar vrije tijd schrijft, en leest ze graag korte, absurde verhalen en houdt ze zich bezig met het lees- en literatuuronderwijs.

Avondzwoelte

Mijn terrein is weer overgenomen door kilo's kriebelbeestjes wars van de warmte. Waar ik ooit de koning was, heerst nu een terreurmerel die zich schor schreeuwt. Geen soortgenoot is welkom in haar buurt.

Eenmaal de vleugels genomen durft hij die met de rode borst schoorvoetend te landen. Op het tegelpad vol groen en mos zet hij een stem op en mussen moet het nu bezuren. Die zwerm bruine beestjes moeten opvliegen.

Een paar sprietjes verder heerst een kolonie mieren voor wie geen steen veilig is. Sterker dan boomwortels graven zijn zand omhoog tot zij het zwerk verkennen. Nu verzwik ik mij vloekend over het verzakte straatje.

Als de vogelverschrikkers verdwijnen, komen grauwgrijze schrikvogels uit hun schulp. Vetbollen zijn in zo weg en de gele netjes zijn peanuts voor hun klauwen en snavels. Waar normaal mezen in stikken.

Dan valt het rode strijklicht en zwaluwen komen onder de hete dakkapellen vandaag. Schierend en zwevend vangen ze late-avond-vliegjes zonder pootjes met hun snavels. Dan komen ook mijn hoofd en hart tot rust.

Frida van Til

Frida van Til dicht het liefst zonder vaste vorm, maar maakt af en toe voor een haiku of imitatio's een uitzondering. Zij treedt momenteel regelmatig op en werkt aan een bundel met gedichten over verleden, heden en toekomst.

In het dagelijks leven werkt ze bij de afdeling Bijzondere Collecties van de Universiteitsbibliotheek van de Rijksuniversiteit Groningen. Daar komt zij in aanraking met schitterende oude boeken, en bijzondere personen, uit het archief waarover zij ook verhalen schrijft.